

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

49. ÉVFOLYAM

1983. JÚNIUS

3. SZÁM

(II.)

“BUDAPEST 1984” elé

KRISZTUSBAN — REMÉNYSÉG
A VILÁG SZÁMÁRA

Az evangélium üzenete a reménységet Krisztusban vallja, Krisztusban van tehát az emberiség reménységének gyökere.

Az Evangélikus Világszövetség alakuló gyűlésén 1947-ben, egy indiai lelkész hirdetett Igét. Kol 1:21-29 alapján elmélkedésében különösen is kiemelte azt a vonást, hogy Pál apostol “reménységről és reménytelenségről, valamint kétségekről szinte egyhuzamban szól”. Lutherre emlékeztetve az emberiség Isten előtti vétességére utalt. Az utolsó ítéletkor fogunk számot adni arról, hogy miben reménykedtünk.

Amikor 1954-ben az Egyházak Világtanácsa Evanstonba hívta össze a világ egyházait, a téma “Jézus Krisztus a világ reménysége” volt. Az előkészítés közben tűnt ki, hogy még keresztyének is mennyiszor gondolnak elsősorban a “kis reménységekre”, melyek a földi jólétre vonatkoznak. Ezért volt akkor a világgyűlés feladata arra a “nagy reménységre” utalni, hogy Krisztus eljön ítéletre. Kis reménységek ugyan foglalkoztathatják a világot s nem utasíthatjuk ki az életünkéből. Az evangélium mégis, ezeken túl, egy másik reménységet ígér a hívőknek. Ez nem földi sikerekkel biztat, hanem Krisztus eljövételét hirdeti igazi reménységként — az emberiség megmentéseként.

Minneapolisban (1957) a végső szabadterti tömeggyűlésen kérdés-felelet formájában szólaltatták meg a világ kritikáját és az egyház üzenetét. Az egyik kérdés az volt, hogy a keresztyénség, mely húsz évszázada hirdeti a reménység evangéliumát, miért nem tudott több sikerrel szolgálni a világnak. A választ Ordass

Lajosra, a magyar evangélikus egyház püspökére bízta, hiszen ő már ismerte ezeket az ellenvetéseket. Ezért válaszában tulajdonképpen megfordította a kérdést és ezt kérdezte: “Vajjon hogy festene ez a világ vagy egy ország, ha hatalmunk

A diakóniai teológiáról

A “Lutherische Monatshefte” c. nyugat-német folyóiratban dr. Vajta Vilmos ny. professzor, az Ev. Világszövetség Ökumenikus Intézetének volt igazgatója részletes kritikát gyakorolt a Magyarországi Ev. Egyházban művelt ún. diakóniai teológia felett. Tanulmányának befejező szakasza — szabad fordításban — így hangzik: “Nincs minden veszély nélkül, amikor ma egyes nyugati teológusok a (magyarországi) diakóniai teológia előmozdítóiként szerepelnek. Első pillantásra ugyanis nem tűnik fel, hogy ők ezzel ennek a teológiának a politikai alapjait is alátámasztják. Éppen e nemszándékolt velejárá miatt kell az Ökumenének elővigyázatosnak lennie, ha valóban testvéri szolgálatot akar végezni. Magyarországon ugyanis a diakóniai teológia kritikai elemzése teljesen zárt dolog. Ezért az ökumenikus párbeszédnek akkor van jelentősége, ha (mindkét fél) tisztában van ennek a teológiának minden vonatkozásával. A dialógusnak persze testvéri együttérzést kell tanúsítania egy ‘szocializmusban élő’ és utat kereső egyház iránt. Ugyanakkor azonban legyen eléggé tájékozott ahhoz, hogy pusztán naív ‘testvériségből’ ne bátorítsa ennek az egyháznak az ‘alkalmazkodás útján a szocializmusba’ való igyekvését.” (LM 1983/3)

lenne a keresztyénség befolyását meggátolni?” Mi lenne az emberiséggel, ha Krisztus követésében nem termettek volna gyümölcsök a történelem során? Egy kelet-németországi püspök ugyanezen a világgyűlésen rámutatott arra, hogy csupán arról lehet szó, hogy “az eljövendő világ jelei, a reménység győzelmi jelei” mutatkoznak meg itt is, ott is. “Már most” — de “még nem”; jelek, de még nem a beteljesedés. Ez a keresztyén reménység ígérete.

Éppen napjainkban kell felfigyelnünk arra, hogy az egyház ne kerüljön bele a “kis reménységek” megígéző vonzásába. Sikerek, munkateljesítmények, állandóan növekvő termelés követelményei az embereket sokszor a kétségbeesésbe hajszolják. Haszontalannak tartják életüket, ha nem tudnak nagy eredményeket felmutatni és nem felelnek meg a társadalom követelményeinek. A “kis remények” tolongó tömege ezért válik a reménytelenség áldozatává. Ezeknek a kivetetteknek és “hasznavehetetleneknek”, akiket maga a társadalom hajszája tett tönkre, az evangélium reménységének hirdete igazi örömmé. Nem a teljesítmény adja meg az ember értékét. Hisz akkor mi lenne a betegekkel, az öregekkel és a fogyatékosokkal?

A világ számára az a Krisztusban való reménység, amelyhez a Golgota útján, a kereszt elviselésén keresztül jut el. A kereszt nem jelenti a sikeretelenséget, hanem ez a reménység jele. Ha a Krisztus követőinek keresztjét egyszerűen sikeretelenségnek tekintenénk, s nemtörődömséggel elmennénk mellette, akkor még nem tanultuk meg, hogy milyen re-

ménységet ad a Krisztusban való élet a világ számára. Ezért lehetetlen a keresztet viselőket életétől elfordulnunk, mintha a keresztjük egyszerűen a társadalomban való ügyetlen forgolódásuk eredménye lenne. Az az egyház, amely a szenvedéssel és a kereszttel nem tud mit kezdeni a maga életében, az még nem tanulta meg, mit jelent az, hogy a reménység *Krisztusban* van a világ számára. A reménységet tehát nem mi tudjuk az emberiségnek megadni. Ígéret ez a Krisztusban hívőknek: *"A világon nyomorúságok van, de biztatok: én legyőztem a világot."* (Ján 16:33)

Az Evangélikus Világszövetség eviani világgyűlésén (1970) az egyik jelentés rámutatott arra, hogy az emberiség ínsége sokszor eredményez "ingerültséget, agresszivitást, mámorba való menekülést, vagy pedig ideológiailag megalapozott, egy konfliktus nélküli világra vonatkozó várakozást." Mindennek alapját a jelentés abban látja, hogy az ember vált mindennek mértékévé s ezt nevezzi az egyház az emberiség bűnének. Alapvető változás csak ott történhet, ahol "az ember új viszonyba kerül eredetével és életcéljával... Mindez arra ad alkalmat, hogy embertársaink felé hirdessük a keresztyének új teremtésbe vetett hitét. Imádságaikban és istentiszteleteiken ezt tartják szemük előtt". Jó arra felfigyelni, hogy az egyház eszkatologikus látóhatár nélkül nem tudja a Krisztusban való reménységet hirdetni, s az utolsó ítélet előtti felelősségre hívni a világot.

Nem szabad, hogy megfélemlítsen az a tény, hogy a keresztyének maguk is felelősek és az egész emberiséggel együtt vétkeztek a történelem során. A küldetés ennek ellenére is érvényes. Csak aki a múltban elkövetett vétkei megvallásával a bűnbocsánat által azoktól megszabadul, tud új reménységet ébreszteni. Az etiópiai Mekane Yesus egyház egyik levelében (1973) arra hívta fel a testvéregyházak figyelmét, hogy az egyház küldetését és bizonyágtételét semmiképpen sem akadályozhatja meg a sok kudarc, melyet magunk is felismerünk. A keresztyén bűntudat nem válhat gátlóvá ott, ahol a reménységet nem az emberi sikerek, hanem Krisztus jelenti. Ő az elesettet is felemeli. Reménységet a világ számára csak az

az egyház jelent, mely bűnvallás, megtérés és hit által a világ bűneiért keresztre feszített Krisztus reménységét meri hirdetni.

Az egyház nem áltathatja az emberiséget azzal a hamis reménységgel, hogy bármiféle emberi törekvés meg tudná javítani a világot. Csak a bűnvallásból eredő, Istennel és embertársainkkal létrejött kiengettelődés jelenthet radikális változást. Aktivitásunk a legjobb szándékkal sem tud igazi reménységet

adni a világnak. Csak az eljövendő Krisztusban való reménység ad erőt arra, hogy Vele az életünk már most is jelle válhat, hogy Ő mindeketeké újja tesz. *"Mert üdvösségünk reménységre szól. Viszont az a reménység, amelyet már látunk, nem is reménység; hiszen amit lát valaki, azt miért kell remélnie? Ha pedig azt reméljük, amit nem látunk, akkor állhatatossággal várjuk."* (Róma 8:24k)

Vajta Vilmos

Segítsük a Magyar Konferencia szolgálatát!

címmel korábban közölt kérésre ismételtelen felhívjuk olvasóink szíves figyelmét. Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia munkájának főleg az alábbi két ágára kérünk támogatást, hittestvéreink adományát:

1. SZÓRVÁNYGONDOZÁS. *Istentiszteletek tartása olyan helyeken, ahol nincs gyülekezetünk.*

2. BIBLIAKALAUZ. *Magyarázatos segédkönyv a Biblia olvasásához. A könyv kiadási költségeihez kérünk támogatást.*

A fenti tételek több ezer dolláros keretet jelentenek, ezért hittestvéreink további bőkezű és áldozatos adakozására számítunk. Az adóból levonható adományokat az Erős Vár

SZEMÉLYI HÍREK

Markovits Pál ny. lelkészék Carol leánya a harmadik unokával gyarapította a családot. Legyen az Úr áldása örömkönl!

Pósfay György magyar ev. lelkész eddig az Evangélikus Világszövetség genfi központjában az Egyházi Együttműködési főosztályon a kutatási és tervezési feladatok előadója volt. Most új megbízatást kapott, mely 1986-ig, nyugdíjazása évéig terjed. Új munkaköre a "dokumentáció" lesz, a valamennyi taggyházzal kapcsolatos okiratok (egyházi alkotmányok, szerződések, információ) nyilvánartartása, kiértékelése, ezek alapján a főtítkárság és az EVSZ egyes osztályainak információval való ellátása — amolyan "élő lexikon". — Itt említjük meg, hogy a budapesti Evangélikus Élet június 12-i száma közli Pósfay György cikkét Latinamerika ev. egyházairól a "készlülünk a nagygyűlésre" sorozatban.

Dr. Rupprecht Pálné sz. Zelechowski Margit 57 éves korában, május 2-án tragikus körülmények között elhunyt Minneapolisban. Gyászolja férje és három fia, Péter, András és István, kik közül Péter evangélikus lelkész. Elhunyt testvérünk a háború utáni években a müncheni magyar ev. iroda főmunkatársa volt. "Csendesedjete el, és tudjátok meg, hogy én vagyok az Isten"! (Zsolt 46:11)

Terray László Norvégiában szolgáló ev. lelkész június 2-án bocsátották el a kórházból sikeres műtét után. Gyülekezete és családja Istennek ad hálat felépüléséért.

folyamatosan nyugtázza. Az adomány céljának feltüntetésével csekk, pénzesutalvány "Hungarian Conference — LCA" névre állítandó ki: a cím további része: c/o Rev. Béla Bernhardt, 9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102.

(A meghirdetett, ill. tervbevetett **nagyméretű Ordass-emléktáblák**, melyeket a szabadvilág egyházi központjaiban szerettünk volna elhelyezni, kellő támogatás hiányában egyelőre nem valósíthatók meg. Hasonló okból az **Ordass-emlékterem** sem kerül kivitelezésre!)

Adományokat nyugtázunk

Köszönettel vettük a "Segítsük a Magyar Konferencia szolgálatát!" gyűjtésre legutóbb beérkezett alábbi adományokat és megrendeléseket:

Szórványgondozásra — \$100 (kanadai): dr. Jeney László (Don Mills, ON); \$5: Kish Mary (Chicago, IL).

Megjelölés nélkül, általános célokra — \$100: Garamy György és felesége (Trumbull, CT).

Ordass-emléktáblát rendelt — Nyugat-Clevelandi M. Ev. Egyház (második rendelésük!)

RENDELJE MEG! AZONNAL SZÁLLÍTVUK AZ ORDASS-EMLEKTÁBLÁT! — A 20x25 cm (8x10 incs) nagyságú bronz domborművű Ordass-emléktábla Kúr Csaba szobrászművész alkotása. E szépkiállítású dombormű a hátoldalon levő csavarmentek segítségével fatáblára, ill. falra erősíthető. Egyházi épületekben való elhelyezésre is igen alkalmas ajándék. Az emléktáblák ára darabonként \$100, plusz \$12 szállítási költség. A 112 dolláros csekk, vagy pénzesutalvány előre beküldendő a rendeléssel együtt, erre a címre: Hungarian Conference — LCA, c/o Rev. Béla Bernhardt, 9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102.

“HOGY MINDNYÁJAN EGYEK LEGYENEK..”

(Az alábbi ígéhirdetés május 15-én hangzott el a Nyugat-Clevelandi Magyar Evangélikus Egyház templomában. A gyülekezet ezt a napot választotta, hogy kifejezze lelkésze, Nt. Juhász Imre iránti szeretetét, annak 60. születésnapja alkalmából. A nyáj és a pásztor között 28 éven át kialakult bensőséges viszonyra jellemző, hogy amikor arról volt szó, ki legyen a magyarnyelvű vendég-ígéhirdető, a presbitérium kívánsága egyhangú volt: most is a saját lelkészünket akarjuk hallani!)

* * *

De nem értük könyörgök csupán, hanem azért is, akik az ő szavakra hisznek énbenem; hogy mindnyájan egyek legyenek úgy, ahogyan te, Atyám, énbenem, és én tebenned, hogy ők is bennünk legyenek, és hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél el engem. Azt a dicsőséget, amelyet nekem adtál, nekik adtam, hogy egyek legyenek, ahogy mi egyek vagyunk: én öbennük és te énbenem, hogy tökéletesen eggyé legyenek, hogy fellismerje a világ, hogy te küldtél el engem, és hogy úgy szeretted őket, ahogyan engem szeretted.

Atyám, azt akarom, hogy akiket nekem adtál, azok is ott legyenek velem, ahol én vagyok, hogy meglássák az én dicsőségemet, amelyet nekem adtál, mert szeretted engem már a világ kezdete előtt. Igazságos Atyám, a világ nem ismert meg téged, de én megismertelek, és ezek is fellestették, hogy te küldtél el engem. És megismertettem velük a te nevedet, és meg is fogom azt ismertetni, hogy az a szeretet, amellyel engem szeretted, bennük legyen, és én is öbennük. (János 17:20-26)

Szeretett Testvéreim
az ÚR Jézus Krisztusban!

Nehogy azt gondolja valaki, hogy a mai vasárnap azért örömnapp, mert a presbitérium elhatározta, hogy a gyülekezet lelkészét egy bizonyos évfordulóval kapcsolatban megtiszteli. Ez a vasárnap éppen olyan, mint a többi. Örömnapp — csakugyan —, de nem azért, mert egy embert ünnepelelünk, mégcsak nem is egy lelkípásztort, hanem ma is, mint minden vasárnap: a feltámadott, és mennybement, és örök-ké élő ÚR Jézus Krisztust!

Az viszont külön örömnünk, hogy az istentiszteleten sokan vesznek részt római katolikus és református testvéreink, akik velünk együtt tanulmányozhatják az egyházunk rendtartása szerint éppen a mai vasárnap ígéhirdetése alapjául kijelölt szentleckét, mely a keresztyének, Jézus követőinek egységéről szól.

A János evangéliuma 17. részéből felolvasott ige képezi Jézus ún. főpapi imádságának befejező részét. A halála előtti éjszakán utolsó alkalommal volt együtt és imádkozott tanítványaival. Természetes, hogy Jézus azokat a dolgokat foglalta bele ebbe az imádságába, amelyek

neki a legdrágábbak voltak. Ideje elérkezett... néhány perc múlva elindul a Gecsemáné kertjébe azon az úton, mely elfogatásához és a golgotai kereszthez vezet. Nem volt tehát idő a másodlagos, kevésbé fontos dolgokra. — Imádságában először elvégzett munkájáért adott hálát az Atyának, majd tanítványaiért imádkozott. Végül pedig azokért imádkozott, akik követői lesznek az évezredekön át az idők végezetéig. E csodálatos imádságnak erről a befejező részéről lesz szó a mai ígéhirdetésben.

Igénk elején Jézus az Egyház egységéért imádkozik. Egymás után négyszer kérte, hogy azok, akik hisznek Őbenne, **egyek** legyenek. Nyilvánvaló, hogy az Egyház egységének ügye a szíve legmélyén volt. Azért imádkozott, hogy **mindnyájan** egyek legyenek, sőt azt is kérte, hogy **tökéletesen** eggyé legyenek. Annak, Aki mennybemenetele előtt azt mondta: "... lesztek nékem tanúim Jeruzsálemtől kezdve minden nép között", bizonyára elvonult szemei előtt most az, ahogyan majd a keresztyénség országról-országra és világrészről-világrészre terjed; tagjai azonban mindinkább különböznek majd nyelvi és faji szempontból, kultúrában és helyi adottságokban. Azt is nagyon jól tudta, hogy az emberi természet olyan, hogy előszeretettel állít fel korlátokat ember és ember közé.

Az **Egyház egysége**, amelyért Jézus imádkozott, nem annyira az emberek által létrehozott egyházi szervezetek külső egységét, mint inkább a **lelki** egységet jelentette. Ennek az egységnek a **mintája** Jézus szerint az Atyának és a Fiúnak az egysége. Ilyen egység akkor van, amikor a hívők az Atyában és a Fiúban vannak. Nincs ezer mennyei Atya, csak egyetlen egy. Ha minden hívő ebben az egy Atyában van, akkor mindnyájan **egyek Őbenne**. A határozórag: -ban, -ben (Atyában, bennem) nyolcszor fordul elő e néhány versben. Gondoljunk itt Pál apostolra, aki szerint az a hívő, "aki a Krisztusban van". Hasonlóképpen, **egy** Krisztusunk van: a hívők, akik Őbenne vannak, **eggyé** lesznek egymással. Nem lehet őket

egymástól elválasztani, mert akkor Krisztustól választódnának el.

Egy régi útleírásban lehetett olvasni az argentinai pampákon elterjedt vadlovakról, hogy amikor a ménest valami vérengző vadállat fenyegette, a lovak gyorsan körbeálltak, mégpedig úgy, hogy a fejük volt a kör közepe felé, míg éles patájuk kifelé vad rúgásokkal sebezte meg az ellenséget. — Legfőbb ideje már, hogy az Egyház különböző ágai, amikor külső támadás alatt vannak, többé ne úgy álljanak körbe, hogy a fejük kívül van, belül pedig csak egymást sértik jólírányzott rúgásokkal!

Télidőben történt a Sziklás-hegység (Rocky Mountains) vidékén, hogy egy római katolikus pap súlyos beteghez igyekezett kocsiján az Oltári Szentséggel, amikor egyszerűen csak a hegyszőlő lezúduló hatalmas hótömeg zárta el az utat. Közben egy evangélikus lelkész, aki beteg-úrvacsorával sietett ellenkező irányban, ugyanennek a hótorlasznak a másik oldalán akadt el az autójával. Mindkettőjük dilemmája megoldódott azonban, amikor az őket elválasztó hótömeg tetején **találtak egymással**. Egyszerűen kölcsönvették egymás kocsiját, s így mindketten elvégezhették a szolgálatot, majd pedig visszatértek a hótorlaszhoz, újból autót cseréltek, s mehettek haza. — **Az Egyház lelki egységének útján** végülis minden különbözet és ellentét megoldható a Krisztusban, de csakis így: **a Krisztusban való egység** alapján.

Az Egyház egységének célja az — folytatja Jézus —, "hogy a világ felismerje, hogy Te, Atyám, küldtél el engem". A darabokra szakadt Egyház kétséget támaszt a világban Isten **egy** volta felől. Az Egyház egysége viszont **bizonyosságot tesz** a világ felé Istennek a Krisztusban kinyilvánított szeretetéről, amely a hívőket **egy** közösségbe vonja össze. Ezt a közösséget az Apostoli Hitvallás **közönséges**, azaz **egyetemes**, vagy ha úgy tetszik, **katolikus** (ez a szó univerzalist, az egész világra kiterjedőt jelent), tehát: **egy** keresztyén Anyaszentegyháznak, **a szentek (hívők) közösségének** nevez.

Vajjon a keresztyének ma imádkoznak-e olyan őszintén és olyan kitartóan az Egyház egységéért, ahogyan azt Jézus tette?! A gyüle-

ERŐS VÁR

AMÉRIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

ERŐS VÁR (USPS 178560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) for \$3 per year by the Hungarian Conference—Lutheran Church in America, 9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102. Second-class postage paid at Cleveland, OH. POSTMASTER: Send Address changes (Form 3579) to

ERŐS VÁR

P. O. Box 02148, Cleveland, OH 44102

No. 3. (225) Vol. 49.
JUNE 1983

A "Lutheran Church in America"
Magyar Konferenciájának lapja.

Szerkesztő és kiadó:

Juhász Imre

Munkatársak:

a magyar evangélikus lelkészek.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag, kézirat, gyülekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:

"ERŐS VÁR"

P. O. BOX 02148

CLEVELAND, OH 44102

Az "ERŐS VÁR" előfizetési díja belföldön egy évre 3 dollár. Kanadában és egyéb külföldön évi 4 US dollár, vagy 5 kanadai dollár.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségre különösen nem-előfizetők, késedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a "Zip Code" szám feltüntetésével együtt! Az újságot "zip code" szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címkezőlénél tüntessék fel az utca megjelölését is, pl.: St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postai zónákban azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Printed by

Classic Printing Corporation

9527 Madison Ave., Cleveland, Ohio 44102

kezetek foglalkoznak-e komolyan az egység kérdésével?

Mindig emlékezetes marad számomra az az esemény, amelyet — gyenge humorral — mint "ökumenikus Szibériát" emlegetek magamban. Az évszázad egyik leghidegebb napja volt 1982. január 17-e, amikor a "wind-chill" (szélhatás) hőmérséklet mínusz 57 Fahrenheit (–50C) fokot ért el. A Szent Imre egyház meghívására ezen a csontfagyasztó vasárnap délutánon gyülekeztek össze a clevelandi magyar egyházak papjai és hívei, hogy együtt könyörögjünk az Egyház egységéért, amely **egyedül a Krisztusban**, Jézus szent nevének közös tiszteletében valósulhat meg.

A következőkben azért imádkozik Jézus, hogy egyháza megtapasztalja az Őbenne való **végző kiteljesülést**, a teljes tökéletességet a mennyekben. A Jézus szívéből áradó szeretetet fejezik ki ezek a szavak: "Akarom, hogy ők is ott legyenek velem, ahol én vagyok, hogy meglássák az én dicsőségemet". A mondat jelenidejű: ahol Jézus van, az magában foglalja Jézusnak a keresztben önmagát másokért feláldozó szeretetét, győzelmes feltámadását, és az Atyával való örök közösségét a mennyekben. Mindez csak egy **része** Jézus dicsőségének — mert most csak rész szerint láthatunk, mintegy tükör által, homályosan; de egyszer majd teljesen, színről-színre (1Kor 13:12). És Jézus azt akarja, hogy mindenkori tanítványai meglássák az **Ő egész dicsőségét**, amelyet az Atya adott neki a világ teremtése előtt. Vajjon az a dicsőség nem lesz-e **milliószor fenségesebb**, mint amikor Péter, Jakab és János a megdicsőülés hegyén voltak Mesterükkel? Amikor majd egész teljességében meglátjuk azt, akkor fogjuk újra és újra megérteni, **mit kellett Jézusnak feladnia**, amikor megalázta magát, és lejtött közénk a földre, és a bűnösök halálát szenvedte el helyettünk, miattunk és érettünk. **Ilyen szeretettel szereti Jézus övéit**, és ezért nem bírja még a gondolatát sem, hogy ne legyen **együtt** velük!

Főpapi imádsága befejezésében Jézus "igazságos Atyának" szólítja Istent. Ebben a megszólításban mintha megpillantanánk Isten **ítélően igaz** voltát, amely szigorú bün-

tetéssel sújtja a bűnöst, de ugyanakkor **kegyelmező igazságát is**, amely kész megbocsátani a bűnösnek, aki hiszi és elfogadja a Krisztusban felajánlott kegyelmet. — Jézus mintegy beszámol az Atyának arról, hogy "megismertette a tanítványokkal Isten nevét", azaz szeretetben megnyilvánuló isteni természetét. Ennek az isteni szeretetnek a megismerése még drámaibb lesz majd a Golgota keresztjén és a hűvételi feltámadásban.

Végül pedig Jézus szavai csodálatosan szép csokorban kötik egybe az Atyát, Önmagát, és az akkori és mostani tanítványait — **mind egymással és mind egymásban** —, azzal a szeretettel összefogva, melylyel az Atya szereti a Fiút: a létező legnagyobb szeretet a földön és a mennyben.

Íme, ebben van az egység, amelyet Jézus annyira áhít Egyháza számára. "**Hogy tökéletesen egyik legyenek**" — ez a Krisztus imádsága, s ezért Egyházának imádsága is!

(CJ/ze)

MORBUS SABBATICUS

Morbus Sabbaticus / Sunday Sickness/ is a disease peculiar to church membership. Symptoms vary, but it never interferes with the appetite. No physician is ever called. Attacks come on suddenly every Sunday. Patient awakes as usual, feeling fine; eats a hearty breakfast. About nine o'clock attack comes on and lasts until about noon. Afternoon, patient is much improved; is able to take a ride; read Sunday papers; see baseball game; is able to go to work on Monday as usual.

Prescription: On Sunday rise at seven. Use plenty of cold water on face; eat plain, hearty breakfast. Mix and take internally dose compounded of the following ingredients: **Will, Push, Determination, Self-respect, Respect for God's Book, for God's House, for God's Day, and Prayer.** Take large dose every three minutes until church time unless relief comes sooner.

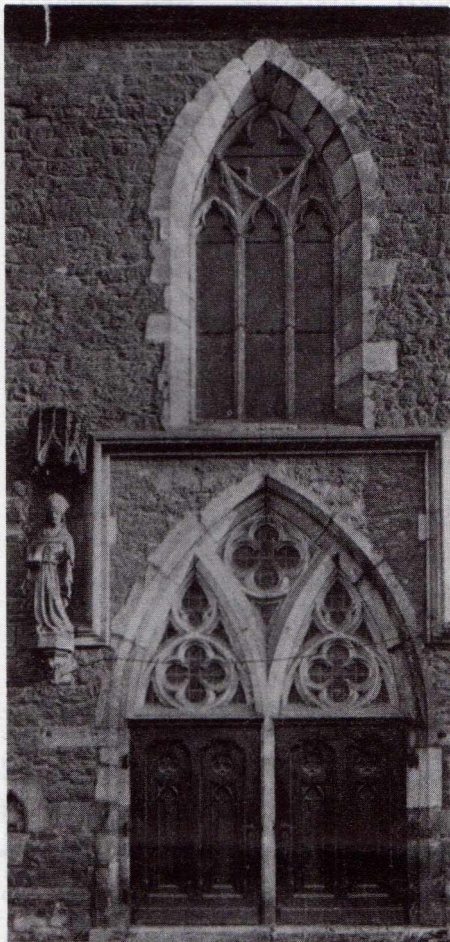
Címváltozások

Rupprecht Péter ev. lelkész címe: 244 NW 111th Avenue, Coon Rapids, MN 55433. Tel.: (612) 757-3676. (Angolnyelvű szolgálatban: Christ Lutheran Church, Blaine, MN.)

Sulzer (Szulcer) **Gusztáv** ny. ev. lelkész új címe: 6312 Columbia Road, Olmsted Township, OH 44138. Tel.: (216) 235-9495.

Turchányi Sándor ev. lelkész új címe: 370 Dixon Road, Apt. PH-15, Weston, ON, Canada M9R 1T2. Tel.: (416) 242-5927. (Jelenleg református szolgálatban: Ev. Református Egyesült M. Egyház, valamint a Független M. Ref. Egyház, Toronto.)

500 ÉVE SZÜLETETT LUTHER

Az Ágoston-rendi kolostor kapuja Erfurtban. 1505 júliusában itt lett Luther szerzetes.

Brasil 83 150,00

V. CENTENARIO DE MARTINHO LUTERO

A világ legnagyobb katolikus országának tekintett Brazília szép bélyeget adott ki a Luther emlék-év alkalmából.

GYARMATHY IRÉN:

ZSEBLÁMPÁVAL

A SORS

Fiatal volt. Tele nyugtalansággal. Vágyott a nagyvilágba.

— *Fiatal vagy — nyugtattam —, még mindenre sor kerülhet.*

És a vágya teljesült. A nagy, keleti vásárra küldték. Úgy készült erre az útra, mint színész a bemutatóra. Minden programszerűen ment. Pontosan időre. Ember, gép, munka.

A vásári napok a sok élmény újdonságában gyorsan elrepültek.

— *Miért is kell már hazamenni? Olyan nagy az érdeklődés. Telekezni kellene haza, hogy hosszabbítsák meg a künn tartózkodást.*

— *Mire jó ez? — kérdeztem. Életed folyamán még sokszor eljöhetsz ide.*

Maga elé nézett. Mintha egy kicsit haragudott volna rám. Nem szólt hozzám, került.

Egyik reggel sugárzó arccal újságot:

— *Meghosszabbítást kaptam.*

Boldog volt, vidám, magabiztos, mint aki mindent elérhet, csak akarnia kell.

Nem tudhatta, hogy életünkkel, sorsunkkal nem mi rendelkezünk. Mindez akkor jutott az eszembe, amikor nevét az áldozatok listáján olvastam.

Légikatasztrófa!

Magam előtt láttam, ahogy hazafelé indul tele élménnyel, a mindenáron meghosszabbított első út élményeivel. Csomagjában apró ajándékok, jegyzetek, hogy egyetlen esemény se maradjon ki. Új utikosztümben, amit erre az alkalomra csináltattott. Fiatal arcán nem látszik a munka fáradtsága, pénzét az utolsó fillérig elköltötte. Várja a gépet, amely hazafelé repíti. Milyen jó, hogy a gép sebessége megrövidíti a távolságot. Csak egyetlen egy átszállás és nemsokára feltűnik a hazai táj.

Így tervezte. Így képzelte.

Nem így történt. Miért? Ember meg nem mondhatja.

Úgy tartják általában, hogy sorsunk meg van írva a csillagokban. Alkatunkban hordjuk, mondják az orvosok. Kegyelmi időnkét számon tartják, hirdetik a hit emberei.

Miért? Senki nem tudhatja.

A NAGYVILÁG
ORSZÁGÚTJÁN...

A világ egyik nagy országútja itt visz el előttem. A szállodám ablakából nézem. Autók tömege hangosan túlköelve türelmetlenkedik. Az ügyesebbje előre tolaakszik, nem törődve a tilos-lámpával, járó-kelőkkel. Neki rendkívül sietős a dolga.

A nagy országút szélén, a suhanó luxusautók mellett mezőtlábas asszonyok mennek, két-három gyerekkel, sovány, csontos férfiak, öreget vezető fiú, botjára támaszkodó aggastyán. Az emberek a kocsik között utat keresve, a túlköelő járművek elé lépnek. Hangosat jajdul a fék.

Fülsiketítő láрма. Valahonnan idegen, keleti zene hallatszik. Időnként hatalmas puffanás. A közeli céllövöldében eltaláltak egy bábút.

Olyan korban élünk, amelyben mindenáron zajt csinálunk magunk körül. Ebben a zajfolyosóban rohannunk, sántikálunk, vak világtalanságban. Vonszoljuk életünket tovább, tovább. Láрма, tülekedés, sípolás, túlköelés, sóhajlás. Éjjel-nappal felhallatszik hozzám és megrontja a beszélgetések ízét. A szórakozóhelyeken legnagyobb hangerőre állított zenegépek, körülöttük unatkozó emberek.

Ilyen gondolatok futottak át az agyamon, amint a menetelőket néztem. Emlékezetem vásznán más világok országútjai rajzolódtak ki. Menekültek, akik utolsó értékeiket tolták maguk előtt, elcsigázott családjuk és utolsó illúziójuk messze elmaradt mögöttük. Líbiaiak, palesztínek, vietnámiak, emberek a nagyvilág országútján. A háború alatt saját bőrünkön mi is megtapasztalhattuk sorsukat.

Mennek. Pár méterre a tenger csendesen ring. Hatalmas hátán veszteglő hajók sora kirakódásra vár.

Hazámtól távol, messze Afrikában egész szívemmel ott megyek a nagyvilág országútján, nem luxusautón, hanem a gyalogosok között, vezetve az öregeket, karomba véve a gyermekeket, felemelve azokat, akik keresztjük alatt már-már összeroskadnak, feketéket, fehéreket, sárgákat és rézbőrűeket, a világ embereit.

Megyek közöttük és arra gondolok, hogy túl sok mindenünk van, túl sokat eszünk, túl sok a ruhánk, a lábbelink, túl sokat járunk szórakozni, gyorsan élünk, gyorsan égünk, nem marad időnk az alkalmazkodásra. Pedig lelkünk mélyén tiszta vízre vágyunk, tiszta szavakra, zöld erdőkre, virágra és madárdalra. De a két irányt nem tudjuk összehangolni, kell nekünk a rohanás, a sztráda, az autó, a könnyű öröm.

Aki hajolt már fájdalom fölé, tudja jól, hogy a fájdalom előrejelzés. Jelzi: baj van! A lárma is olyan, mint a fájdalom. Jelzi, hogy túlzásba vesszük, megsüketülünk. Sok a luxusautó is és sokasodnak a gyalogosok. És lehet, hogy a gyalogosok odaállnak a túlkölköző kocsi elé és nem engedik azokat tovább.

A világ egyik nagy országútja itt visz el előttem. Nézem a fogyni nem akaró gyalogosokat. Nyomorúságukban, elesettségükben fájdalmas sorukat hordozva.

Esteledik. A tenger magára húzza sötétkék takaróját, amelyen ott csillognak a veszteglő hajók fényei. A menetelők közül valamelyik dalba kezd. Furcsa, keleti ritmusú énekét még sokáig hallom. Mintha fájdalmas életét kiáltaná világgá. Hallgatom és a szememre nem jön álom.

HOGY ELJUSSON HOZZÁNK A FÉNY

Néhány sorban egy nagyváros jellemzőit leírni nem tartozik a könnyű feladatok közé. Nem is vállalkozom rá, csak zseblámpával világítok rá néhány percig.

Amszterdam a világ nyolcadik legnagyobb kikötője. A pályaudvarára befutó vonatok száma napi 900. A várost 90 csatorna szövi át. A csatornákat mintegy ezer híd köti össze. Legnagyobb múzeumának az elmúlt évben egymillió nyolcszázézer látogatója volt. Ez a néhány adat a látnivalók felsorolása nélkül is mond valamit.

Iparágaiból egyet emelek ki: a gyémántcsiszolást. A feljegyzések szerint az első gyémántot 3000 évvel ezelőtt Indiában találták. A gyémánt csiszolása Amszterdamban 1586-ban kezdődött. Ettől az időponttól kezdve a "mesterség" apáról fiúra szállt, és az évszázadok múlásával művészetté lett. A gyémánt sú-

lyát karátban adják meg. A szó görög eredetű. Ma egy karát 200 milligramm.

Belépek a bemutató-terembe. A terem bútorzata egyetlen hosszú pult, mögötte az eladó. A látogatók körülállják. A nyers kristály ott fekszik az eladó tenyerén, úgy, ahogy született: meztelenül. A színe halvány. Takaratlanságát kíváncsi szemek nézik.

— Hát ilyen lenne a csillogó gyémánt? Ilyen színtelen, homályos, fényre-vak kristály?

A színtelen kristály az előadó tenyerén végigvonul a hallgatóság előtt. Aztán új alakot ölt. Szabályos, apró mértani ábrát csiszoltak rá, amely szikrázóan ragyog. A kristály közepéből tör elő, amelyet ketté kellett vágni, hogy elérjen hozzá a fény, ahogy az előadó mondja.

A kúpalakúra csiszolt, kettévágott kristály szorítóba fogva a csiszolókorongra kerül. A palástjára harminckét csiszolt felület jön, az aljára is legalább tizenennyolc. És a színtelen, homályos kristályból így lesz gyémánt. A csiszolt felületek már elkapták a fényt és csodálatos színekben verik vissza. De mégsem a csiszolás formája valójában döntő. A mester kezének művészi munkája, az a döntő. Valójában ő hívja életre ezt a csodálatos belső ragyogást. Mert a színtelen gyémánt már ragyog. És az benne a csodálatos, hogy éppen a színtelensége miatt képes arra, hogy minden fényt befogadjon és visszatükrözzön. Amint mondják, eddig a fehér szín kétségbe fele árnyalatát azonosították a gyémántban.

— És ha a kőben hiba van? — kérdi egyik kíváncsiskodó.

— A nagyító felfedi néha a hajszálrepedéseket, buborékokat egy-egy kristályban. De az ilyen kristályokból is lehet ragyogó gyémánt.

Ezt is, azt is ugyanaz az erő hívta életre — válaszolja az előadó és gyors mozdulattal fekete bársonyokban briliánsgyűrűket tesz a nézők elé. A legszebb fénye azoknak a briliánsoknak van — mondja —, amelyek magányosak, platinafoglatban ragyognak.

A látványra meghökkenő csend a válasz.

Nyers kristályként életünk ott pihen Alkotónk tenyerében. Kristályhomályunkban sötétség van. Meg kell nyílnunk, hogy eljussunk hozzánk a fény. Az élet csiszológépe új ábrá-

kat csiszol rajtunk naponként: örömet, megpróbáltatásokat, veszteget, nyereséget, szép napokat, rossz napokat, telet és tavaszt, áld és ver, felemel és elejt. Forog a nagy életkorong, csiszol bennünket színtelenül. De a belső ragyogást a Mester keze tudja csak életre kelteni. Az Ő keze nyomán jut el szívünkig a fény, amíg egy napon minden földi salaktól megtisztulva egész létünk egyetlen ragyogásba olvad.

"GÖDÖLLŐ" EMLÉKTÁBOR

A magyar Cserkészszövetség aug. 6-10-ig Emléktábor keretében emlékezik meg a gödöllői IV. Világjamboree 50. évfordulójáról. A tábor helye a Fillmore (NY) melletti Sik Sándor Cserkészpark. A világ minden cserkészszövetségét, amely annak idején Gödöllőn képviselve volt, meghívták erre a jubileumra.

CARACAS

Venezuela fővárosában az Evangélikus Világ-szövetség égisze alatt működik a "Feltámadás" evangélikus egyház, mely öt önálló (magyar, német, skandináv, lett és spanyol) gyülekezetből áll. A több, mint három évtizedes múltra visszatekintő magyar gyülekezetet ideiglenesen szolgáló lelkipásztorok gondozták az utóbbi években. Az ápr. 10-én megtartott közgyűlés egyhangú határozattal korábbi lelkipásztorukat, a Dániában élő Szilas Attila evangélikus lelkészt hívta meg. A reformátusokból és evangélikusokból álló gyülekezet reménységgel tekint új lelkészének szolgálata elé.

CHICAGO

Május 29-én, Szentháromság ünnepén, Tessényi Kornél ny. lelkész istentiszteletet tartott a csikágói magyar evangélikusok számára. A résztvevők száma kb. 60 volt, 21-en vettek úrvacsorát. Az istentisztelet után ugyanott, a Peace Lutheran Church nagytermében rendezték meg az MHBK helyi szervezete hősöknapjára megemlékezését, melyen az ünnepi beszédet Parragh Dezső ref. lelkész mondta.

Az AMEK közgyűlése

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia huszadik közgyűlését tartja 1983. október 10-én, hétfőn este 6 órától, október 11-én, kedden délig, a Nyugat-Clevelandi Magyar Evangélikus Egyháznál.

AZ EGYHÁZ HÍREI

USA

*A "Lutheran Church in America" egyházhoz kapcsolódó 18 egyetem hallgatóinak a száma erre a tanévre átlag 3.3%-kal csökkent. A greenvillei (PA) Thiel Kollégium diákvesztése 16.4%-kal volt a legnagyobb, míg a másik végleten a hancocki (MI) Suomi Kollégium hallgatóinak a száma 6.4%-kal növekedett.

*Új ev. összefogó szerv kialakítását tervezik, mivel a jelenlegi Am. Ev. Tanácshoz tartozó egyházak közül három egyesülésre készül; ezek az "American Lutheran Church", az "Association of Evangelical Lutheran Churches" és a "Lutheran Church in America". A Tanácsnak még a "Lutheran Church Missouri Synod" egyház és az Am. Lett Ev. Egyház a további tagjai.

*A "Lutheran Church in America" egyházban az egyházkerületi lapok közötti versenyben idén az Ohioi Ek. lapja vitte el a pálmát két első és egy második díjjal.

*Az ún. "Új Ev. Egyház" előkészítő nagybizottságának a munkatempója egyre fokozódik. Ezért újabb al- és különbizottságokat szerveznek, hogy megosszák ennek a negyemretű feladatnak a terheit. Az első áttekintő jelentés mostanában került a nyilvánosság elé. Tekintettel arra, hogy még név felől nem történt döntés, a három egyház egyesüléséből keletkező egyházat egyelőre "Új Ev. Egyház" megjelöléssel emlegetik.

*"Lutheran Church in America" egyházunk orsz. püspöke, Dr. James Crumley nemrégien ökumenikus körút keretében meglátogatta I. Demetrios ortodox pátriárkát és II. János Pál pápát. Mindkét egyházfő szívélyes beszélgetést folytatott vele. Isztambulban Crumley püspök nyilvánosság előtt nem viselhetett lelkési jellegű öltözetet; az ilyesmit tiltják a török hatóságok.

*Az LCA egyház Országos Nőszövetségének a triennális közgyűlésére Braziliából, Guyanából, Svédországból, Etiópiából, a Délafrikai Köztársaságból, Gánából, Kenyából, Indiából, Malajziából és Indonéziából várnak vendégeket. Ők hazájuk nőket érintő problémáiról számolnak majd be.

*Nem kapott kiutazási engedélyt egy Kubába igyekvő ev. tanulmányi csoport.

*Március elején 17.000. Lutherrel foglalkozó könyvből volt kiállítás New Yorkban.

*LCA egyházunk orsz. presbitériuma meglévő rendelkezésekhez ragaszkodva tiltja homoszexuális személyek lelkesszé való jóváhagyását, sőt ilyen lelkészek ellen fegyelmi eljárást folytat.

*A félmillió lelket számláló "Wisconsin Evangelical Lutheran Synod" egyház gyülekezetei közül 234-ben használnak komputert tagsági, adakozási, s pénzkezelési adatok tárolására és analizására.

MAGYARORSZÁG

*Wigner Jenő, a Nobel-díjas fizikusprofesszor egy nemrég adott interjúban pályafutására visszaemlékezve az "indulási lehetőségeket" taglalta. Meleg büszkeséggel és különös nyomatékkal emlékezett meg a volt Budapesti (Fasori) Ev. Gimnáziumról és az iskola kiváló tanári karáról.

*A Budapesten megjelenő Evangélikus Élet c. orsz. ev. hetilapot az Országos Béketanács a magyar békemozgalom emléklapjával tüntette ki. A lap felelős szerkesztője Mezősi György cseppel ev. lelkész.

*Meghalt Csóváry Dezső kétbodonlyi, dr. Kiss Béla pálfai, Liska Endre bikácsai, Lukács László dunaharaszti, Lukácsy Dezső téli, Németh Zoltán

tolnanémedi, Ruttkay-Miklán Géza gyóni, s Zátory Pál csabacsüdi ny. ev. lelkész.

*Csomádon a templomszentelés 198., Mendén a 150., Salgótarjánban a 100., Zalaegerszegen a 75., Lentén az 50., Sárszentlőrincen a gyülekezetet alapító lelkész, Szeniczél Bárány György születésének 300., Debrecenben a megalakulás 100., s Kecskeméten Tóth-Szöllős Mihály lelkész helyi szolgálatának a 10. évfordulóját ünnepelte az ev. gyülekezet.

*Dunaharaszti új templomot, Csöngén, Domonyban, Kaskantyún, Liszón, Nyíregyházán (az Élm Gyermekekotthonban), Táborjársáron, Vácott renovált templomot, Farnoson, Hartán, Marázán új imaházat, Budafokon, Csömörön új gyülekezeti házat, Celldömölkön renovált gyülekezeti otthoni felszerelési ünnepség keretében vett használatba az ev. gyülekezet.

*60.000 példányban jelent meg az új "Evangélikus Énekeskönyv". Kötelező használatát bőjt 1. vasárnapjával rendelték el. Megjelent még az Ev. Sajtóosztály kiadásában dr. Cserhádi Sándor: A galáciabeliekhez írt levél c., és dr. Ottlyk Ernő: Luther élete és műve c. könyve.

*Péterlin mendel lelkési szolgálatának megtartásával Ifj. Foltin Brúnó az ev. gyülekezet új lelkésze. Győött lelkesszé szentelték és másod-lelkesszé iktatták be Tekusné Szabó Izabella ev. lelkési munkatársat. Alsóság lelkesszé szentelték és iktatták be Pecznik Ilona ev. lelkési munkatársat.

*A Budapesti Ev. Teol. Akadémia 1979—1982-es Levelező Teol. Tanfolyamát 42 résztvevő végezte el. Gyülekezeti munkásokként állítják őket szolgálatba.

*A Nógrádmegyei Tanács Szabó József ny. ev. püspököt, az Ismert Madách-kutatót Madách-díjjal tüntette ki.

*Sopronban az egykori ev. liceum, jelenleg Berzsenyi gimnázium fennállásának 425. évfordulóját ünnepelték meg.

*Kibővítésre kerül a hívősvölgyi ev. szeretetotthon, melyben 100 fogyatékos gyermeket gondoznak. Ezzel részben megoldódik a bennlakók gyógyfoglalkoztatási problémája.

*A Corvina kiadásában dr. Fabiny Tibor: Luther Márton végrendelete c. kétnyelvű könyve, s a Református Sajtóosztály kiadásában Bottyán János: A magyar bibliafordítás évszázadai c. műve jelent meg.

*Budapesten szerkesztik az európai kisebbségi ev. egyházak időszakli tájékoztatóját. A szerkesztőség irodát az Ev. Világszövetség tartja fenn. "Ez az első eset, hogy Magyarországon egy nyugati ország állampolgára kapott engedélyt lapszerkesztésre... Kétségtelen, hogy mind a Magyar Népköztársaság, mind a Magyarországi Ev. Egyház az Ev. Világszövetség iránti bizalom alapján vállalta a lap szerkesztésének Budapestre telepítését, a lap szabad szerkesztését, a nyugati róli szerkesztőt. A lapnak ezt a bizalmat erősíteni és nem gyengíteni kell, mert a rizikó részünkről nem kicsi!" — mondotta többek között dr. Káldy Zoltán ev. püspök-elnök a szerkesztőség ünnepélyes megnyitóján.

*Az Ev. Orsz. Múzeumban időszakli kiállításon mutatják be a magyarországi ev. énekeskönyvek történetét.

*Az Ev. Teológiai Akadémián dr. Pröhle Károly professzort a rendszeres teológiai tanszék vezetőjévé és dr. Cserhádi Sándor szegedi lelkészt az újszövetségi tanszék id. vezetőjévé nevezték ki. A változásokat dr. Nagy Gyula püspöknek a

rendszeres teol. tanszék vezetéséről való lemondása tette szükségessé.

*Kiadás előtt áll az új Evangélikus Korálkönyv, dr. Hafenschner Károly: Imádkozzunk együtt Lutherrel c. Imádsággyűjteménye, s dr. Pröhle Károly: Luther négy hitvallása c. könyvfordítása.

*Nyugalomba vonult Péteriről Szende Ernő, Liszórol dr. Pusztay László, Tiszaföldváról Bárfay-Kellő Gusztáv, Sajókázáról Buhalla Ödön ev. lelkész.

*Dr. Káldy Zoltán, a Déli Ev. Egyházkerület, és dr. Nagy Gyula, az Északi Ev. Egyházkerület püspöke együttesen hívta fel az egyház népet rendkívül adakozásra, hogy végre is felállításra kerülhessen a Luther-szobor. Tervek és szobor-részletek már 1917 óta többször is készültek, de különféle körülmények minduntalan megakadályozták a szoborállítást. Most úgy számítják, hogy a Lux Elek szobrászművész által elkezdett szobrot Búza Barna szobrászművész fejezi be, a szoboravatásra pedig október 31-én kerül sor. A Luther-szobor az Ev. Teológiai Akadémia előtt áll majd.

SVÉDORSZÁG

*Az Uppsálában április közepén tartott "Élet és béke" c. keresztyén világerőkezlet zárónyilatkozatát 133 résztvevő közül 124 hagyta jóvá. Nyolcan tartózkodtak a szavazástól. Ezek közé tartozott Dr. J. Crumley (LCA) és Dr. D. Preus (ALC) ev. püspök is. Az egyetlen nemleges szavazatot Dr. E. Doherty, az Am. Katolikus Konferencia képviselője jelezte. A szavazástól szintén tartózkodó anglikán érseki személynek, Dr. D. Harris a nyilatkozatot kimondottan pacifistának jellemezte, amellyel nem mindenki véhes magát azonosítani. A nyilatkozat jórésben az atomfegyverzés kérdéseivel foglalkozik.

*Az ev. egyház új érseke Dr. Bertil Werström härnösandi megyepüspök.

SVÁJC

*Az Ev. Világszöv. hírközlőnye szerint a 23 európai kisebbségi ev. egyház budapesti székhelyű sajtótájékoztató munkájában csak a két romániai ev. egyház nem vehet részt. "Úgy látszik, hogy mind a magyar, mind a német ev. egyház elrománosítására törekednek a kommunista hatóságok" — jegyzi meg a hírmagyarozó.

AUSZTRIA

*Az Osztrák Ev. Egyház püspökévé a brassói születésű Dieter Knall gráci esperest választották meg. A beiktató istentisztelet offertóriumát a budapesti, piliscsabai és nyíregyházi ev. szeretetotthonokban folyó gyermekgondozási szolgálat támogatására ajánlották fel.

*Salzburgban a Szent Péter Főapátság fennállásának 1,400 éves jubileumát ünnepelték. Német nyelvterületen ez a legrégibb kolostor. Annakidején Mozart a Dominikánusmisét, Haydn a Rupertmisét erre a főapátságra nézve szerzte.

ROMÁNIA / ERDÉLY

*Kommunista kormányrendeletre a kolozsvári Prot. Teol. Intézet helyi ökumenikus fakultására a 32,000-lelkes magyar ev. egyházból egy-egy hallgatót csak két évente vehetnek fel, míg a nagy-szebeni ev. fakultásra a 150,000-lelkes német ev. egyházból évente csupán két hallgató iratkozhatik be.

LENGYELORSZÁG

*1947 és 1982 között 4 millió Bibliát hozott forgalomba a Lengyel Bibliatársulat. Taval 22,000 kazettás hangszalagot is készítettek az evangéliumokról vakok számára.

*Az Ev. Egyházban nők nem lehetnek lelkészek. A reformátusok rövidesen, s valószínűleg a

SECOND CLASS PUBLICATION.**POSTMASTER: SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR (USPS 178560)****BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102.**

nőknek kedvezően döntenek ebben a kérdésben. Ezzel a két egyház között a Leuenbergi Konkordátumból származó szószék- és úrvacsora-közöségi kapcsolat kérdésessé válhatik, mivel az evangélikusok nem engednek majd ref. lelkésznek szószékekre lépni.

ETIÓPIA

*A vallásüldözés aktívabbá lett. Az északnyugati vidéken lezártak minden ev. templomot. Letartóztattak lelkészeket. Az ev. egyház elnökét néhány napra rendőri őrizetbe vették. Az 1979-ben

eltüntetett ev. egyházi főtitkár, Gudina Tumsa lelkész felől változatlanul nincs hír. Felesége házfogságban van, gyermekeik kiszöktek az országból.

DÉLAFRIKAI KÖZTÁRSASÁG

*A r.k. püspöki konferencia elutasította az új államalkotmányt, mert az változatlanul megtagadja az ország lakosságának a többségétől a politikai és társadalmi egyenjóságát.

OLASZORSZÁG

*II. János Pál pápa elfogadta a római ev. gyülekezet meghívását, hogy résztvegyen Luther Márton születéséről megemlékező ünnepi Istentiszteleten. Arról egyelőre nincs szó, hogy netán még prédikálna is...

FRANCIAORSZÁG

*Az Ev. Egyházak Szövetsége elnökül Dr. Andre Appelt, az Elzász—Lotharingia Ev. Egyház elnökét, volt Ev. Világszövetségbeli főtitkárt választották meg.

Hírközlő: **Bernhardt Béla**

evangélikus egyház tanításához, s ígéretet tettek hitükhöz mindhalálig való ragaszkodásukra. A konfirmációi áldás keretében a lelkész Kőrös Jánost 1Tim 2:4, Rácz Zsuzsát Jn 10:27, Tóth Zsuzsát 1Kor 3:11, s Tóth Zoltánt Péld 23:26 igeversekkel indította a keresztyéni felelősség útjára. Ekkor nyújtotta át a lelkész a konfirmációi bizonyítványokat valamint a gyülekezet és az "Erős Vár" lap ajándékait: egy-egy angolnyelvű Bibliát és magyar nyelvű Újszövetséget. Ezután a megkonfirmáltak szüleikkel, majd további csoportban a gyülekezet más tagjai járultak az Úrvacsorához. Lelkes gyülekezeti éneklet tette még szebbé a gazdag liturgiájú Istentiszteletet, melynek egy része szükségszerűen angolul folyt. Az Istentisztelet után a megkonfirmáltak szülei rendezésében díszvacsora volt, melyen az egész gyülekezet részt vett s pár órát testvéri együttletben töltött el. Ennek keretében a megkonfirmáltak mondtak köszönetet lelkészünknek és nyújtottak át neki ajándékot. — Július 17-én, vasárnap du. 3 órai kezdettel soronkívüli istentisztelet lesz. — Július 31-én családi pikniket tartunk Káló Vilma asszonytestvérünk nyaralójában. Erről közvetlen értesítést küldünk ki.

GYÜLEKEZETI HIREK**BUFFALO**Lelkész: **Buthy Dénes** esperes

Templom (Our Savior): 1037 Grant Street. Paplak: 1035 Grant Street (14207). Tel.: (716) 873-2077. Angol—magyar istentisztelet minden vasárnap de. 11-kor; nagy ünnepeken külön magyar de. 10-kor.

Már harmadik esztendeje folyik a "Niagara Frontier Magyar Hangja" néven az a félórás rádió szolgálat, melyet Buthy Dénes lelkész kezdett 1981. március 15-én. Minden vasárnap este 6 órakor hallható a WXRL 1300-as hullámon. A vallásos program mellett magyar közéleti híreket is ad.

A gyülekezet hagyományos piknike (Lawn Fete) aug. 7-én lesz az árnyas templomkertben. Aug. 8-án egyhetes nyári bibliaiskola kezdődik templomunknál a buffalói gyülekezetek közreműködésével.

Eltemettük a hajdúhadházi születésű Széll Gábor testvérünket. **Házasságot kötött** Jensen Dávid és Prantner Margit. **Megkereszteltük** Thomas S. Dávid és Kwiatkowski A. Michelle újszülöttet. Júniusban **konfirmált** Saar Helen és Szabó Lisa.

Lelkészünk kiegészítő szolgálatot végez július első három vasárnapján a wellandi (Ontario) magyar presbiteriánus egyházban. Ott él néhány magyar evangélikus is, akik időnként felkeresik és támogatják buffalói egyházunkat, mely az egyetlen magyar ev. gyülekezet ezen a széles környéken.

CLEVELAND—ELSŐ

Templom és lelkész hivatal: 2836 East Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnapi istentisztelet de. 10 órakor, angol—magyar. Mihály Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316.

Az ápr. 17-i közgyűlés újraválasztotta az eddigi presbitériumot, melynek főtitkárja: Mihály Ernő gondnok, Bolla Tivadar algondnok, Balla Olga jegyző, Molnár Ethel pénztáros. A megválasztott presbitériumot ünnepélyesen beiktatták a május 15-i istentiszteleten, melyet jólsikerült gyülekezeti ebéd követett.

Gondnokunk hangsúlyozza, hogy a lelkészi üresedés idején is folyik a gyülekezeti munka. Az istentiszteleteket rendszeresen megtartjuk, minden

egyházi cselekményt elvégzünk. A bejelentett kórházi betegek meglátogatjuk és úrvacsorával szolgálunk, stb.

CLEVELAND—NYUGATLelkész: **Juhász Imre**

Templom: W. 98 és Denison Avenue — Lelkészi hivatal: 3245 W. 98th Street (44102). Telefon: (216) 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven. Úrvacsoraszombat minden hó első vasárnapján és az ünnepnapokon. Vasárnapi iskola októbertől májusig 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven.

Az egyház igehirdető és tanító szolgálatát igénybevevő híveink száma az év első 5 hónapjában, vasárnaponkénti átlagban: 66, 67, 71, 82, és 75.

Keresztelés: Verlie Paul Michael márc. 27-én, Williamson Stephanie május 29-én, Feierabend Heather Marie jún. 12-én. — **Temetés:** a clevelandi születésű özv. Nagy Istvánné sz. Leitner Alice 71 éves korában, ápr. 16-án; a Székelyudvarhelyről származott özv. Császár Lászlóné sz. Kautz Ilona 87 éves korában, május 17-én. "Nincsen immár semmi kárhoztatás azoknak, akik a Krisztus Jézusban vannak." (Róm 8:1)

TORONTOH. lelkész: **Bernhardt Béla**

Templom: First Lutheran Church, 116 Bond Street. — Lelkészi hivatal: 9715 Lake Ave., Cleveland, OH 44102, USA; tel.: (216) 631-5507. — Istentisztelet (július-augusztust kivéve) a hó második és negyedik vasárnapján du. fél 6-kor. Miklán Lajos felügyelő telefonszáma: (416) 621-8285.

Isten kegyelméből szépszámu gyülekezet jelenlétben ment végbe ifj. Kőrös János, Rácz Zsuzsa, Tóth Zsuzsa és Tóth Zoltán konfirmációja. A május 22-én, pünkösdkor tartott ünnepi Istentiszteleten lelkészünk János 14:23-28 alapján hirdette az igét, biztatva a konfirmandusokat a Szentlélekben való hitvalló életre. Ezután került sor a nyilvános vallástételre: a konfirmandusok megvallották hitüket a Szentháromság egy igaz Istenben, hűségüket fejezték ki az ágostai hitvallású

Mindennapi kenyér— *Útmutató a Biblia olvasásához* —**1983. AUGUSZTUSI HÓ**

1. 1Kir 3:16-28 — Mt 8:18-22
2. Lk 16:10-13 — Mt 8:23-27
3. 1Pt 3:1-6 — Mt 8:28-34
4. Ez 3:17-19 — Mt 9:1-8
5. Jer 1:11-19 — Mt 9:9-17
6. Lk 12:54-59 — Mt 9:18-26

PÜNK. U. 11. VAS. — AUG. 7.Heti lge: **Zsolt 33:12**

7. Kol 3:1-11 — Lk 12:13-12
8. Neh 4:1-15 — Mt 9:27-38
9. 1Kor 19:1-13 — Mt 10:1-15
10. 1Kir 21:1-16 — Mt 10:16-26a
11. Jer 16:14-17 — Mt 10:26b-33
12. Jer 7:1-15 — Mt 10:34-42
13. 2Kir 25:8-12 — Mt 11:1-9

PÜNK. U. 12. VAS. — AUG. 14.Heti lge: **1Pt 5:5**

14. Zsid 11:1-3, 8-16 — Lk 12:32-40
15. Mk 9:33-37 — Mt 11:20-30
16. 1Sám 17:38-51 — Mt 12:1-14
17. Csel 12:18-25 — Mt 12:15-21
18. Gal 2:16-21 — Mt 12:22-37
19. 2Sám 16:5-14 — Mt 12:38-45
20. Ez 17:22-24 — Mt 12:46-50

PÜNK. U. 13. VAS. — AUG. 21.Heti lge: **Ézs 42:3**

21. Zsid 12:1-13 — Lk 12:49-53
22. Ézs 29:17-24 — Mt 13:1-9, 18-23
23. Csel 14:8-18 — Mt 13:10-17
24. Csel 3:1-10 — Mt 13:24-30, 36-43
25. Mk 5:22-24, 35-43 — Mt 13:31-35
26. 1Kor 3:9-15 — Mt 13:44-46
27. Lk 4:38-44 — Mt 13:47-52

PÜNK. U. 14. VAS. — AUG. 28.Heti lge: **Mt 25:40**

28. Zsid 12:18-24 — Lk 13:22-30
29. 2Sám 9:1-11 — Mt 13:53-58
30. 5Móz 24:17-22 — Mt 14:1-12
31. 2Móz 22:20-26 — Mt 14:13-21 (J)